

Pickwa Miikaeli ehk rahvasuus Pikva kabel asub Pikva külas Anija vallas Harjumaal. Kabel on 2005. aastal teisaldatud ja taaspüstitatud endine Diakonisside haigla kabel, mis asus kunagise haiglakompleksi õuel Tallinnas Pärnu maanteel. Ehitusele ette jäänud ja hävinemisohus kabel viidi Pikvasse ja restaureeriti eraettevõtete annetuste abiga ja talgute korras. Kabeli valmimisele on kaasa aidanud nii kohalikud kui ka vabatahtlikud mujalt Eestist. Olles ainus EELK kirik Anija vallas, on see oluline vaimne kooskäimise koht. Pickwa Miikaeli kabelis toimuvad avalikud jumalateenistused. Kabel on eraomandis ja kokkuleppe alusel toimetab seal EELK Kose kogudus. Kabel on Kose koguduse abikirik.

Praeguseks on kabel põhiosas sisustatud: pingid on annetanud Rootsi Muinsuskaitse Amet, Lauri Sillaki altarmaali raam on restaureeritud Eesti Kunstiakadeemia restaureerimise osakonnas ja Tallinna Linnamuuseum on selle Pickwa Miikaeli kabelisse deponeerinud. Altar, kõnepult ja põlvitumispink on valmistatud kohalikus puutöökojas. 1852. aastal Rakveres valmistatud kapporel on Kolga mõisa kingitus. 2012. aasta suvel valmis kabeli juurde kuuluv kellatorn.

Tekstiil vastavalt kirikuaastale

Suurim puudus oli kabelis aga sakraaltekstiilidest. Sakraaltekstiilidel on tähtis osa jumalateenistuses ja tekstiilkunstis. Jumalateenistuste pidamine nõuab vastavalt kirikuaastale viies värvis sakraaltekstiile. Pickwa kabel vajab valget, rohelist, punast, lillat ja musta komplekti. Igasse komplekti kuulub altari põll (Antependium), põlvitumispingi kate ja kõnepuldi põll. Musta komplekti kuulub ka katafalgi kate. Lisaks oli vaja kahes komplektis valget altari lina, karikakatet, korpuraali, bursat, pallat ja ristimisvaagna aluslina. Seega kogunes disainigrupp, kes uuris kabeli vajadusi ja mõtles välja üldidee. Disainigruppi kuulusid tekstiilkunstnikud **Pille Pappel**, **Anu Rajamäe**, Tallinna Ülikoolis käsitöö ja kodunduse õpetajaks õppiv **Monika Avalaid** ja nõustajana Eesti sakraaltekstiilide hea tundja kultuuriajaloolane **Marju Raabe**.

Lähtudes asjaolust, et tegemist on väikese maakoha väikese kabeliga, tuli disainigrupp mõttele kujutada tekstiilidel piiblistseene, mis oleksid tavainimese nägemus jumalasõnast. Sellisele lähenemisele andis inspiratsiooni Bayeux' vaip. Bayeux' vaip on romaani kunsti kuulsaim näide ja kujutab tikitud stseene William Vallutaja tegemistest Inglismaa vallutamisel. Sarnases stiilis tikitud figuure on kavas kasutada ka Pickwa kabeli tekstiilidel.

Süžeed valiti Püha Vaimu kiriku vääridel kujutatud piiblistseenide hulgast. Püha Vaimu kiriku väärde maalid olid omal ajal nn vaestepiibli (piblia pauperum) traditsiooni kandjad ja nende idee oli seletada kirjaoskamatu teele piiblisündmuse piltide abil. Kuigi Püha Vaimu kiriku väärde valmimise ajal ei olnud veel eestikeelset piiblit olemas ja praeguseks on selles osas olukord midagi muud, toetab asjakohane pilt edastatavat jumalasõna ka tänapäeval.

Üks idee viis teiseni

Disainigrupp külastas kabelit, mõõdistas tekstiilide paiknemise kohad ja valis kanga. Põhimaterjaliks valiti villane, mis on vastupidav ja ei määrdunud kergesti. Esimeses etapis valmistati kõigile tekstiilidele kavandid. Et tagada ühtlast kvaliteeti ja kirikule sobivat sisu, valmistati kavandid kollektiivselt eespool mainitud disainigrupiga. Hiljem kaasati kohalikke käsitöönimesi, kes olid valmis tikkima ja heegeldama.

Tudengid Pikvas Anu Rajamäe tekstiilide lugusid kuulamas.

Pickwa kabeli sakraaltekstiilide süžeede (piiblistseenide) valikul lähtuti sellest, millisel pühäl antud värvi tekstiilid kasutusel on: valged jõulude, ülestõusmispühade, pühakute tähtpäevadel ning Jeesuse ja Neitsi Maarja päeval. Punast värvi tekstiilid on väljas palmipuude pühäl, nelipühäl ja märtrite tähtpäevadel. Violetseid tekstiile kasutatakse adventi ja suure paastu ajal. Roheline on pühadevahelisel ajal ja must leinaajal.

Viie toonis ja eridisainiga tekstiilikomplekti kavandamine, tikkimine ja õmblemine on väga töömahukas. Seega tuli TLÜ-s bakalaureusetööd tegeval Monika Avalaidil mõte, et osa tekstiilidest võiksid tikkida tööõpetuse osakonna üliõpilased õppetöö käigus. Mullu augustis pöörduti tööõpetuse osakonna poole ja nii jõudis teema käsitöö ja kodunduse II kursuse üliõpilaste tekstiilide modelleerimise praktikumi. Tekstiilidega asus tegelema 14 tudengit.

Nüüd on tööõpetuse osakond eesmärgiks seadnud sakraaltekstiilide tikkimise lõpliku valmimise märtsis. 20. mail toimub kabeli kõrvale püstitatud kellatorni sisseõnnistamine ja ühtlasi ka valminud tekstiilide pühitsemine. Et tegemist on sakraaltekstiilidega, siis saab edaspidi neid näha pühadel ja teenistustel.

Kommentaar

Pikva kabeli omanik Mika Orava: „Ütlen niimoodi, et meil vedas!”

Olen omal ajal tegutsenud Eesti muinsuskaitse ümarlaua esimehena. Proovisin toona ka koolidega läbi rääkida, et nende tegevus omaks ühiskonnas senisest enam reaalselt ja praktilist väärtust. Tallinna Ülikooli juhtumi puhul on sakraaltekstiilidel selgelt praktiline väärtus – nad on igapäevaselt kasutuses, osa kabeli sakraaltegevusest. Pikva kabel on ainus eraomanduses kabel Eestis. Sakraaltekstiilide loomine on tihti nii töömahukas, et eraisikul pole seda füüsiliselt ega majanduslikult võimalik ette võtta. Niisiis lõime antud juhul kaks kärbest ühe löögiga. Ütlen niimoodi, et meil vedas! Ma olen Tallinna Ülikooli tööõpetusosakonnale tohutult tänulik.